

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 kvč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna . ulica Carintia 36. 12.

Kanonik Buttignoni in njegov pax-mir.

»Naša Sluga« priobčuje nastopni članek: Večkrat že smo se bavili v tem listu s tem prečastnim in sladkoustnim gospodom, ali nikdar da bi ga mogli hvaliti v čemer si budi, ampak vsakdar smo ga grajali radi njegove neljubezni do vsega, kar je naše. Tako mora biti danes. Da nismo tega storili že poprej, je bil vzrok v prvo to, da smo kasno dobili v roke neko številko iz prošlega leta njegovega baje poučno-zabavnega lista »La Rerazione«. — Čitatelji nam menda ne zamerijo, ako nismo naročeni na ta list —; a v drugo to, ker smo imeli drugega mnogo važnejega opravila.

Kakor je znano našim čitateljem in kakor smo to javili v svoj čas, umrl je lani v Trstu kanonik Fran Černe, vakstivši vse svoje premoženje bodočemu konviktu za našo mladino v Pazinu. Ta zapuščina ne iznaša milijonov, ali priča o neprecenljivi ljubezni nezopaznega pokojnika do sirov svojega naroda, pa dal Bog, da bi mu sledili tudi drugi še tudi z manjšim darom, ker kamen do kamena pahča, zrno do zrna pogača. Ta zapuščina je plod štedljivosti, ona je pritrjevanje od milega pokojnika, da je mogel ostaviti za seboj ugoden spomin in vspodbujbo na dobro.

Kanonik Buttignoni je dobro poznal pok. Črnet; oba sta sedela skozi nekoliko let v koru tržaškega kapitlja; pokojni mu je bil glavni kakor kapitularni vikar (ali menda ne s pomočjo glasu sladkoustnega Buttignonija!) — in ko je torej vedel, da ne more napasti uzornega življenja pokojnikovega, mu pa ni ša v plemenito in sveto dušo zapuščina starega mu tovariša. V goji omenjenemu listu naznanja kanonik Buttignoni le z nekoliko vrsticami smrt kanonika Fran Črnet, dočim svojim pristašem — pa bili isti tudi prižigalec tržaških »laterne«, posveča cele predale, pak zaključuje z latinskim pax (mir)!

Sladkoustni kanonik Buttignoni! Ali bi ne bilo bolje, da niste ni z besedo omenili smrti pokojnega Črnet, nego da ste zopet pokazali svetu z ono malo vrsticami, kolika je Vaša neljubezen do vsega, kar je naše?! Ali mislite Vi, da nikdo ne umeje onega, kar ste Vi zamolčali med vrsticami ali pridržali v peresu?! Take stvari bi bili mogli dajati razumeti pokojnemu škofu Glavini, ko ste ga znali hraniti v goriški »L'ecce del Littorale«, ali tedaj niste bili še kanonik, in on bi Vam bil veroval; no, ne dajajte pa razumeti onim, ki Vas dobro poznajo in ki

Vam nič ne verujejo, pa še tudi zaobračate svoje oči kakor bi Vas po trebuhu zvijalo! Še nam je dobro v spominu, kedaj ste Vi v onem listu naznanjali o razdoru med pokojnim škofom Šterkom in tržaškim občinskim zastopstvom, ki je bilo odreklo in umaknilo pevce za veliki teden in veliko noč pri sv. Justu! Tudi židovski »Piccolo« je napadal škofa, ali ta je storil to kakor odkrit neprijatelj! Vi ste pa, ko ste se delali kakor da želite, da pride do miru, med vrstami zvrčali krivdo na škofa!

Vi znate napadati farizejstvo, ali vedno tako hladno in premišljeno, kakor da bi Vam bilo to nekaj svojega. Kaj bi nam mogli govoriti Vi na ono Vašo opazko, ako bi se bilo odločilo, da se ima darovati zanj mrtvaška misla v cerkvi sv. Vincenca v Trstu? On je kriv, da cerkev ni dovršena?

Se eno, pak za danes — pax! V tržaškem kapitolu se imati popolniti dve kano-niški mesti. Pisec teh vrstic noče delati nikomur ovir, da postane kanonikom, ali ob tem vprašanju se mora zadeti ob — vedno sladkoustnega kanonika Buttignonija. Kakor govore zli jeziki, dela on za župnika v Škledju pri Trstu, gosp. Kavaliča, ali Cavalieha, kakor zahteva ravno prilika: kakar se je sprl z lahoni, beži k Slovincem, a kadar se je sprl s temi poslednjimi, beži k Italijanašem. To svojo kandidaturo opira baje sladkoustni Buttignoni na — ravnopravnost. To je, en kanonik naj bo Italijan, a drugi Slovenec. Za prvega bi še našel osebo, ki bi trobila žanjim v isti rog, a drugi mora biti tak, ki ga bo poslušal! A ta bi bil gospod Kavalič, ki je bil rojen med Slovinci okoli koprske. S tem imenovanjem bi bil volk sit in koza cela! Za sedaj ne bomo pre- iekovati zasluga Kavaličevih in njegove sposobnosti za kanonika, ali vemo dobro, da je od njega zasluženejših in učenejših svečnikov v tržaško-koprski škofiji. Mi se spominjamo da je bilo nekdanj, o povišanju, priporočilo od strani neke fraje v veliko pomoč nekim svečnikom iz Škledja, ali ne vsikdar srečo; da-li pa naj bo danes priporočilo Buttignonijevo srečnejše, to prepuščamo onim, ki delajo vedro in oblačno!

Politični pregled.

V Trstu, 3. februarija 1903.

O položaju. Velikim zanimanjem so pričakovali politični krogi seje eksekutivnega odbora mladočeške stranke, ki se je vršila v Pragi soboto zvečer. Toda prevarjeni so oni, ki so pričakovali, da ta seja prinese izjav, ki dajo opore za sodbo o bodoči taktiki Mladčehov, sosebno pa da prinese odločitev, da-li načel-

in se je silil, da bi sledil svojem mislim, katere je smatral za svoje prepričanje in s katerimi je gledal na ves ženski spol kakor na neprestano nevarnost in kakor na najizbranejšo sredstvo ustvarjajoče volje, s katero ista vzdržuje budo iz nelogičnosti v stvarjenju.

— Pa — glej tu tudi Vero! Čemu naj bi se mamil, da me občarava le s čistoto in milobo svoje duše. Včeraj o prvem pogledu, komaj da sem jo videl in ko že nisem mogel vedeti, je-li dobra ali slaba — in vendar sem bil že ves občaran. Navdušila me je z lepoto svojega telesa; in v tem ostajamo vedno enaki, podložni pr stemu nagonu. — A Blaža? — Od otroških let sem jo poznal kakor pravega angela — a tedaj, čim sem jo videl odraslo in prekrasno, sem se bil zaljubil vanjo. E — da, res je — da sem tudi jaz še le tedaj dorastel, ali ne — ne! Tako je, kakor sem rekel poprej.

No, vzle vsemu temu svojemu prepričevanju ni se mogel otrestiti neke nežnosti. In slika Verina se mu je vedno vračala pred dušo. Povsem tako mu je bilo, kakor da jej se svojo filozofijo dela krivico in je moral z naporom braniti svoja načela, da odbije od

nik mladočeškega kluba dr. Pacák odstopi od svoje namere, ali pa se res umakne iz političnega življenja! — Motili so se torej oni, ki so pričakovali, da seja eksekutivnega odbora prinese na to stran pojasnila, po katerem bi bilo možno delati račune, da-li češka politika krene na nova pota, ter snovati potem kombinacije glede na to, kako se zasuče skupno notranje politično položanje.

V seji je govorilo več odličnjakov mladočeške stranke — dr. Skarda, dr. Pacák, dr. Kramar, dr. Herold — ali isti so se trudili v svojih govorih, da so opravičevali politiko češkega kluba, da so dokazovali poštene namene čeških poslancev, da so odbijali očitanja od radikalne strani, da so dokazovali težavni položaj čeških poslancev! — O bodočih namerah pa nismo čuli drugega pozitivnega, nego da češki klub slej ko prej ostane v ostri opoziciji proti vladnemu sistemu, dokler se isti ne zruši, a ob enem mora klub skrbeti tudi za razne kulturne, narodne, gospodarske in finančije potrebe naroda. Tako je rekel dr. Herold, da češki poslanci morajo imeti svojo taktiko nasproti sovražniku in vladi in svojo taktiko glede na potrebe naroda.

Čuli smo torej pač zatrdilo, da bo češka politika tudi v bodoče strogo opozicijska; sicer pa so se govorniki izognili vsaki konkretni izpovedbi glede taktike v bližnji bodočnosti. Istotako se je še posebno dr. Pacák sam izognil v-aki besedi o svojih namerah in se je seja zaključila le izrazom soglasja z govorniki, ali brez vsacega konkretnega sklepa.

Poljsko vprašanje v nemškem državnem zboru. V soboto se je v nemškem državnem zboru vršila razprava o interpelaciji poljskih poslancev glede zatiranja Poljakov na Pruskem.

Interpelacijo, katero je podpiral tudi centrum, je utemeljeval posl. Dziembowski. Pominan v govoru, ki je trajal skoraj dve uri. Dotaknil se je tudi služaja Löhninga, ki je bil odpuščen, ker ni hotel voditi davčne uprave v protipoljskem duhu. Povdarjal je nadalje, da se poljski jezik ni le iztirjal iz šole in uradov, marveč da se tudi izven uradov boče zabraniti rabo poljskega jezika. Dziembowski se je nadalje pritoževal proti postopanju se zaprtimi poljskimi časnikarji in proti temu, da se mnogim poljskim gimnazijalcem odreka pravica do jednoletne dobrovoljne vojaške službe. Govornik je zaključil se zatrdilo, da bodo Poljaki nadaljevali boj ter ga gotovo tudi izvršijo z magonostjo.

Govorniku je odgovarjal državni tajnik

sebe slutnjo, da ta silni utis Vere nanj je pojav tajnih strani naše duše ki stoje nad zavestnim delom osebe. Tudi spomini na Blažo so se mešali v to. Močnejše in močnejše so se usiljevali pred enj. Sicer je vsikdar s silo odganjal od sebe take dušne zgibljuje. Sedaj s jim nikakor ni mogel izogniti. A kakor da tudi ni hotel. Tiho šepetanje listja in nejasno mrmranje od zunaj in svetlo-modri deli obnebja med vejevjem visoko — visoko nad njim so delovali, da se mu je duša potapljala v minolost ter je zgodovina njegove ljubezni prošla mimo njegove duše.

X.

Že kakor otroka sta bila vedno skupaj — on in Blaža. Deklece je bilo kaka tri leta mlajše od njega. Levu je držal oče pri hiši učitelja, a k istemu je prihajala vsaki dan tudi Blaža na pouk. Njeni stariši so imeli že tedaj velikih neprilik radi posestva, pak jim ni bilo mogoče, da bi bili najeli posebnega učitelja ali da bi bili dali dekletce v kak zavod. Bližina obeh dvorov pa je omogočala, da je bilo možno dete redno pošiljati v Lipnjak. Pouk se je vršil v prostorni visoki sobi v zadnjem krilu dvora. Učiteljem

za notranje stvari, poljski renegat prof Padowsky, ki je izjavil, da pruska vlada in nemška država ne pripoznavati poljskega vprašanja ter da poljske dežele ostanejo tako dolgo združene s prusko monarhijo, dokler bo nemška država imela le še enega vojaka na razpolago. Na pritožbe radi poljskih gimnazijalcev odgovarjal je praski vojni minister Gossler in izjavil, da se je mnogim poljskim dijakom radi tega odrekla pravica do jednoletne prostovoljne službe, ker da so pripadali tajni irredentistični družbi.

Jako efektno je proti poljski politiki govoril tudi drugi poljski govornik, knez Radziwil, ki je svoj govor zaključil z besedami: »Mi verujemo na kraljestvo pobožji milosti, a je tudi ljudskih pravic pobožji milosti, in te sine bomo puščali jemati«.

V prilog Poljakom sta govorila še posl. Roeren (centrum) in Lenzmann (svobodomiselnja ljudska stranka). Slednji je povdarjal, da nemška država trpi več vled korumpiranega nemškega uradništva v poljskih deželah, n go vsled poljske narodne agitacije. Pruska vlada da si med temi uradniki vzgaja seme denuncijante in sikofante, a ker se Löhning ni hotel vdati takemu sistemu, so ga odstavili od službe.

Venezuela in njeni upniki. Predsednika venezuelanske republike, Castra, slikali so listi svoječasno kakor nezmožnega in brezbriznega človeka, ki se le zabava ter zanemarja državne posle.

Zadnje vesti pa nam dokazujejo, da je Castro jako prebrisan državnik, ki vodi za nos vse tri države, namreč Anglijo, Nemčijo in po vrhu še domisljavo Italijo. Da mu namreč ni treba izpolniti zahtev omenjenih držav, skril se je za druge države, do katerih ima Venezuela tudi svoji dolžnosti, in pravi, da ne more prej izpolniti zahtev prvih, ker bi potem slednjim ne bilo prav. Med slednje pa spadajo v prvi vrsti Francija in Združene države ter več drugih držav. Francija je tudi že izjavila, da bo oporekala, ako se zahtevam Anglije in obeh drugih držav prej ustreže, nego njenim. — Protestu Francije pa se gotovo pridružijo tudi severoameriške Združene države in druge. Medtem pa, ko se bosti obe skupini držav med seboj prepirali, katero da ima Venezuela prej zadovoljiti, se bo prebrisan Castro smejal v pest.

Položaj na Francoskem. Zadnja važna izjava francoskega ministerskega predsednika Combesa, da je za vzdizavanje morale tudi na Francoskem še vedno potrebna vera in da torej ne kaže odpovedati konkur-

je bil neki starček, ki je bil že Levovemu očetu za učitelja. Sromak je za slabo videl in radi tega so morala biti vsa tri okna vedno brez zastorov, da je le bilo svetleje. Tudi miza, pri kateri se je vršil pouk, je bila postavljena tik okna, vse radi bolje svetlobe. Stari Lukijan — tako je bilo ime učitelju — je sedel na najožji strani mize, a na jedni strani mu je bil Lev, na drugi pa Blaža. Deček se nikakor ni mogel sprijazniti s tem, da ima deklico — pa še tako malo — za svojo součenko. Vedno se je sramoval radi nje, ker je jokala radi vsake malenkosti, in ker je tako težko umevala Lukijanovo modrost. Najbolj pa ga je jezilo, ker je ona ob vsem tem pisala mnogo — mnogo lepše črke. Vedno jo je gospod Lukijan hvalil radi tega in jo je celo stavil Levu v izgled. A gospod Lukijan ni bil, če vzamemo prav za prav, njen, ampak njegov učitelj, ker je bil pri njegovem očetu! In Lev ni opuščal nobene prilike, da bi jej ne bil rekel tega. Sosebno, ko je bilo vprašanje delitve držal, peres in kamenčkov. Vsikdar si je znal prisvojiti vse kar je bilo lepšega in odbranejega.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C. IX.

— Sirota Blaža! — je izdahnil bolestno in globoko ganjen. — Kako bi mogel jaz le misliti na to, da si pridobim Vero, jaz — ki sem se toli pregrešil proti njeni sestri! Ona ne ve, kdo je zakrivil Blažino smrt. Oh — ako bi vedela, gotovo ne bi mogla biti tako dobra z mano. Eh — ona je taka z vsakomur; ali vendar kakor da je z mano posebno dobra. Ona je dobra in ljubezniva — divno dekle! Če sploh mislim, da svoje življenje uredim z zakonom — pri Bogu — njo bi izvolil. Ali to ni mogoče. Ali naj povem, da bom vsaj vedel, pri čem sem? — Ali — za božjo voljo, kaj fantaziram? Govorim že kakor da si res hočem pridobiti Vero! Ne — ne — preneumno — in prizadel si je, da bi se otrešel taeih misli in taeih čustev, pa se je siloma protivil čustvom, ki jih je občutil malo poprej v srcu, pak je kliceal na pomoč hladno silo razuma,

data, vzbudila je v francoskem parlamentarnem življenju precejšnjo zmešnjavo. Radikalni življi, torej sestavitelji sedanje večine, so vsled tega zelo ogorčeni in Combesov kabinet je v nevarnosti, da pade. Najbolj je Combesova izjava spravila iz ravnotežja socialiste, ki so že v dotični seji najostreje protestirali proti izvajanjem ministrskega predsednika, a ravno med istimi socialisti se je našel mož, zborniški predsednik Jaures, ki svari radikalne življe pred tem, da bi vrgli Combesov kabinet.

Od Combesovega padea da bi ravno radikalne struje imele največ škode, korist pa sedanja konservativna opozicija. Combesov pade pa da bi bil najbolj nevaren ravno sedaj, ko ima isti izvršiti najradikalnejšo točko svojega programa, namreč definitivno razpuščenje najmočnejših in najbojevitnejših kongregacij.

Da se Combesov kabinet kljub vseh svoji skrajni radikalnosti ni mogel odločiti za odpoved konkordata in za pretrganje vseh vezi s papeško stolico, tolmači se tudi se stališča francoske vnauje politike. Francija ima namreč kakor katoliška država protektorat nad katoliki na Vstoku, ta protektorat pa jej daja pretezo, da se vmešuje v vse vstoečne zadeve in more tako uspešno zastopati svoje interese. Ako bi se kedaj odpovedal konkordat in izvršila ločitev cerkve od države, bi Francija izgubila protektorat na katoliki na Vstoku in s tem tudi svoj upljiv istotam.

Delavska stanovanja. Cesar je z najvišim odlokom od dne 9. januarja t. l. sankcioniral načrte zakonov, ki so jih bili vsprejeli deželni zbori: Dolenje in Gorenje, Avstrijski, Solnograški, Stajarski, Koroški, Bukovinski, Šlezjski, Moravski, Istrski, Predarlški in Tržaški, in ki se tičejo osvobojenja zdravih in cenjenih stanovanj za delavce od hišnorazrednega, od osjeminskega in od 5% davka na dohodek od poslopij, ki so začasno osvobojeni od davkov.

Tržaške vesti.

Grozna nesreča. V nedeljo popoldne po 3. uri se je dogodila na cesti v Barkovlje grozna nesreča, ki je povila dve ugledni, obdesposlovani rodbini v največjo žalost.

Soproga trgovca in posestnika, gospoda Frana Križaja iz Št. Petra, gospa Ana Križaj, je bila te dni v gostih v slovenski rodbini Mankočevi. Prišla je v Trst, da se nekoliko porazvedri.

V nedeljo popoldne so jej Mankočevi hoteli pokazati grad Miramar in so se odpeljali tjakaj v Mankočevi kočiji: gospa Karlota Mankočeva, soproga g. Josipa Mankoča, gospica Milka Mankočeva, gospa Križajeva in gospod Josip Mankoč. Ko je kočija pasirala ulico Tur. a. Pietro, prvo ulico dalje od ceste v Rojano, jej je prišel nasproti tramvajski voz in se je morala torej kočija izogniti v stran ceste. Ker pa so tu železniške tračnice nekoliko vzvišene nad zemljo, in ker so kolesa zaslila v žleb in se ni mogel zadnji del lahko dvigniti iz žleba šine, je kočija tekla nekoliko časa po istem. Ko pa je zadnji del sledilje vendar skočil iz žleba in se je kočija vzravnila, je to povzročilo tak streljalj, da je kočijaž Josip Frank padel s »kozla«. Ko sta vsled tega konja občutila, da so vajeti odjenjali, ju je to vznemirilo, da sta začela dirjati po cesti proti Barkovljam. Gospod Josip Mankoč pa si je črnil navzočnost duha in se je v hipu vpsal iz kočije na »kozla«. Posrdilo se mu je vjeti vajeti in voditi konja, kolikor se je le dalo, ali ukrotiti in ustaviti ju ni mogel tako hitro. V kakem strahu so bile mej tem imeinovane tri dame, tega ne treba praviti. V tem strahu je gospa Križajeva — po instinktivnem nagonu, ki je umeven v takem položaju, ne pa zavestno — odprla vrata kočije in je skočila iz iste. Tu pa moramo posebno poudariti, da ni res, kakor poročajo nekateri tukajšnji listi, da bi bili namreč gospa Karlota in gospica Milka Mankočeva pridržavali gospo Križajevo. Kajti ves skot te poslednje je bil dogodek enega hipa, ko sta omenjeni dve dami v strahu in grozi gledali na »kozla«, kjer hkratu nista več videli g. Josipa Mankoča. Isti se je bil namreč globoko sklonil doli med konja, da bi ujel vajeti. Vedenje gospoda Mankoča v tem hipu je bilo naravnost občudovanja vredno, uprav junaško, vredno vsega pripoznanja. Temu vedenju se je zahvaliti, da so se on in prvo imenovani dami rešili iz najhujše nevarnosti brez vsake poškodbe. Koliko hujša bi bila lahko ta nesreča, nego je že tako bila! Tako bi se bila rešila tudi gospa

Križajeva, da ni storila nesrečnega, usodnega skoka iz kočije.

Skok je bil smrtonosen. Gospa je zadela ob zemljo s tako silo, da je obležala v nezavesti in z razprtima rokama. Kočijaž, da si pobit, se je pobral hitro in je stekel na kraj nesreče. Mej tem sta konja dirjala dalje in se je kočija bližala finančni stražnici. Tu sta ju — z nevarnostjo za svoje življenje — ustavila neki trgovci s konji in neki izvoščak. Gospod Mankoč, vedno junaški, je obrnil konja in zbežal s kočijo nazaj na kraj nesreče. Gospa Križajeva pa ni dala znamenja življenja od sebe. Dvignili so jo v kočijo in odpeljali na zdravniško postajo. Ker pa zdravnik — obveščenega še telefonično — ni bilo več tu, ker je bil že odšel na lice mesta (kjer, seveda, ni nikogar več našel), je gospod Mankoč dal odvesti ponesrečenko v mestno bolnišnico. Tu je moral čuti pretresljivo sporočilo, da je ista že mrtva. Črepinja jej je bila razbita. Mrtvo truplo so prenesli v mrtvaško cerkvico sv. Mhaela, kjer ostane do jutri zjutraj, ko je odvedejo v Št. Peter, da je tam jutri popoldne ob 4. uri položeno v večnemu pokoju!

Vest o tej grozni nesreči je pretresla v dušo vseh, ki poznajo rodbini Mankočevo oziroma Križajevo! Kjer so včeraj govorili o tem groznem dogodku, so rosila očesa. V prvi vrsti se obrača sočutje gospodu Križaju, ki je tako nagloma, tako nenadoma, le po usodnem slučaju in na toli tragičen način zgubil svojo blago, komaj 41 letno, ljubeznjivo in zбоk nje ljubeznjivosti in dobronosti od vseh, ki so jo poznali, spoštovano in ljubljeno soprogo. V imenu tržaških Slovencev bodi mu na tem mestu izrečeno najiskreneje, globoko čutjeno sožalje.

Uprav ganljivo sočutje vseh se kaže tudi do rodbine Mankočeve. Kruto je zadeta tudi ona in žalost vseh nje članov je — kakor smo se osvedočili osebno — neizmerna. In lahko je umevna ta žalost. Saj je bila pokojnica njih sorodnica in njih — gost. Vsprejeli so jo bili z znano jim gostoljubnostjo in hoteli so jej nuditi čim več razvedrila. In pokojnica je bila — kakor nam poročajo — tako vesela, tako srečna in se je čutila tako zadovoljno med tržaškimi svojci... In danes leži mrtva tam v bolnišnici, žrtev nesrečnega naključja! Umevna je torej globoka žalost Mankočevih. In ravno njih je moral zadeti ta kruti udarec, njih, ki so vsi tako dobri, tako blagi, tako dobronni, njih, ki menda niso dali še nikdar nikomur povoda, da bi jih ne imel rad! Lahko rečemo, da ga ni med nami, ki bi jim ob tej grozni nesreči ne posvečal najglobljeje, resničnega sočutja! In če je možna tolažba, bodi jim v tolažbo ravno to, da so sreča vseh, ki jih pozasajo, združena žujimi v obžalovanju te nesreče, prihrumevše nad nje tako nenadoma, nepričakovano!

V počestitve spomina pok. gospe Ane Križaj je darovala rodbina Mankočeva ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija 50 kron, g. Ivan Knavs namesto vence 20 kron.

Pogreb pok. ponesrečenega Ivana Sedmaka, ki se je vrnil v soboto popoldne v sv. Križu, je bil veličasten. Pravijo, da Sv. Križ ne pomni tacega. Vreme je bilo kakor nalašč za tak žalosten slučaj. Pusto in kislo je bilo; gosta megla je pokrivala vso vas in prišlo je, kakor bi hotela tudi narava zama žalovati in plakati z nesrečnimi Križani, ki so izgubili enega najgasilnejših delavcev na narodnem polju, ob enem pa delodajalca in podjetnika, ki bi bil svoji rojstni vasi pridobil še mnogo zaslužka.

Okolo poluštarih so dvignili krsto, katero so nosili domačini. Domačini so nosili tudi vence, katerih je bilo sedem.

Spreved je otvorila mladina, za njo je šla godba, potem peveci, na to svečeniki, za krsto bližnji sorodniki, znanci in drugi vaščani. Tudi iz mesta jih je došlo nekaj, da izkažejo pokojnemu zadnjo čast. Pogreba se je udeležila vsa vas. Ko so krsto prinesli v cerkev, se je le-ta kmalu napolnila od žalujočih udeležencev, a niti eno oko ni bilo suho.

In ko so mu peveci odpeli »Blagor mu, ki se spočije«, čuti je bilo intenje na ves glas! Tu smo videli, kako ljudstvo spoštuje poštene narodne delavce in kako jih čisti! Vsakdo je občutil, kako brikla izguba nas je zadela po smrti ljubeznjivega in veselega Ivana, ki je bil na vsakem narodnem podjetju, na vsaki narodni veselici, a tudi vedno prvi na delu! Bil je vzor-mož, kakor soprog

in oče, kakor gospodar in kakor narodnjak. Njegovo delovanje bo Križanom v trajen opomin.

V resen opomin! Iz »krogov vernikov« naše škofije smo prejeli s prošnjo, da objavimo:

Prečastiti škofijski ordinarijat je nastopil z vso strogostjo v stvari Riemanjcev.

Zahtevamo, da isti z isto strogostjo nastopi, da se uvede slovenska propoved pri sv. Justu in pri sv. Antonu Starem, katera je bila v teh dveh cerkvah od pamtiveka, a je bila iz njih pregnana na zahtevo framazon-skih Židov na magistratu in italijanskih pretov!!

Zahtevamo nadalje, da isti nastopi z vso strogostjo, da se bo po vseh onih cerkvah v zapadnem (zahodnem) delu škofije zopet propovedovalo ljudstvu v cerkvi v njegovem jeziku in da se bodo otroci v šoli poučevali krščanski nauk v materinem j ziku, kakor se je godilo vedno prej, dokler niso tja prišli lahon-ski duhovniki, ki so na svojo roko začeli ljudstvu propovedovati v laškem jeziku in v šoli katehizovati v istem jeziku!

Zahtevamo slednjič, da bi ob tej strogosti preč. škofijstvu bila na razpolago politična oblast islotako kakor je istemu na razpolago v Riemanjih.

Dokler se to ne zgodi, ne verujem prav nič v odkritosrčnost škofijskega ordinarijata in gotov h organov politične oblasti!

Znano je, kako pruski agitatorji delujejo v Avstriji za luteranstvo in so jih že na tisoče odtrgali od katoliške cerkve ter zavedli v luteranstvo! A kako nastopajo cerkvene oblasti v takih slučajih in katera politična oblast je kaj sterila v tem?!

Uaijatski duhovnik ni smel priti v Riemanj opraviti službo božjo, češ, da ni avstrijski podanik!

A kedaj so postali avstrijski podaniki oni luteranski pastori, ki prihajajo v Avstrijo iz nemškega »rajha« širiti lutrovo vero?!

«Jedinstvo» o dogodkih v Riemanjih. Spljetsko »Jedinstvo« pozivlja Splječane, naj slede dogodkom v Riemanjih. »Tu se vidi — izvaja »Jedinstvo« — da Božja Previdnost ni zapustila Hrvatov in Slovencev, da bdače oko Vsevišnjega bdi nad narodom našim. Ravno to je treba, da je prišel v Trst škof German, kateremu je deveta briga da bi našo galgalico očuval, a more mu biti prva, da jo odpravi. In ni to vse, ali moralo je biti ravno, da se Nagl nameri na Riemanje, obšudovanja je vreden ta mali kraj naših bratov Slovencev. Ta odpor proti tujemu dubu in obramba slovenskega juga ustvarja epoho. Tajna in nepreračunljiva so pota Božja. Kdo je kedaj čul ni omenjati Riemanj, in vendar je danes v onem selu ognjišče glagoljice in zato dajemo izredno veliko važnost dogodkom v Riemanjih. Tu so orožniki, tu vojska, komisariji, preiskave, grožnje, ...! Mi jih razumemo: (oblasti namreč) ako odjenjajo v Riemanjih, morali bodo odjenjati še marsikje drugje. Zato bi hoteli v tem do sedaj neznatem kraju udušiti vsako gibanje, ali kmetje se ne dajo, branijo se divao. Nasprotniki glagoljice so morali naleteti na Riemanje!

Splječanom in vsem Hrvatom priporočamo naj slede tem dogodkom. Riemanje si morejo pridobiti hvaležnost nas vseh, kjer je solnce ni mesece. Kajti, če zmagajo tam, bo zmaga povsodi. Riemanje nam pokažejo, ali: kaj se more, kjer je slege in dobre volje; ali, ako bo sila močnejša od razloga: kako se mora delati, da razlog prevlada!

Mej tem kličemo iz Spljeta seljakom v Riemanjih: Slava, Vam, bratje mili!

Tako je prav! Mestni svet je sklenil: prvo: državni zbor in gosposka zbornica naj skleneti zakon, kateri bi varoval delavce — pred konkurenco tujcev in drugo: lokalne oblasti naj takoj iznesejo vse one elemente ki so nevarni javnemu redu in miru, in vse one tujce, ki so brez denarnih sredstev in nevarni tuji lastnini!

Slava mestnemu svetu! Slava občinskemu zastopu, ki tako skrbi za blaginjo svojih občanov, braneč jih pred ubijalno konkurenco tujincev, in držeč se jedino pravega stališča: kruha najprej domačinu!

Ali vam je v hipu odleglo v duši, vam tisočem siromakov domačinov, ki ste morali toliko časa postopati po ulicah, brez dela in z lakotjo v trebuhih, in z grozno misljo v glavi, da Vam družinica, da vam sirote otroci stradajo... Morda vam že prihaja misel, da priredite bakljado na velikem trgu pred našo mestno hišo. V tem hipu poza-

bljate na vse prestano in nič vas ne moti, da je spoznanje na velikem trgu prišlo nekoliko kasno. Hvaležnost vam kipi v duši, da je sploh prišlo... in da se bliža konec vaši bedi, vašemu pohajkovanju, vašemu stradanju. V hvaležnosti mislite z ljubeznijo na naše patres patriae...

Počasi, siromaki, ne prenaaglite se v svoji hvaležnosti! Kajti, kar smo rekli gori, je sklenil mestni svet... v Marziju na Francozkem!!

Tako čitamo v milanskem »Corriere della Sera« v izdanju od sobote.

Da, tako se je zgodilo v mestu marzeljskem, ki je med večimi mesti Francije morda najbolj — socialno-demokratsko!! Da tam smatrajo za potrebno, da varujejo interese domačinov z odredbami proti invaziji tujincev, pri nas v Trstu pa naročajo mestne oblasti cele armade tujih podanikov... ne meneče se za armade lačnih domačinov... in vodstvo socialistične stranke, gg. Pittoni in sodrugi, so... zadovoljni s tem!!

Tržaški pust — umira. Pišejo nam. Kakor se glase sporočila od vseh strani, moramo soditi, da se tržaški pust bliža svojemu — koncu. Vse do sedaj prirejene pustne zabave kažejo, da: ali je tržaško občinstvo postalo — bolj resno, ali pa da vlada v Trstu — in to je najbolj verjetno — velika beda!

Kje so tisti časi, ko je bil v tem pustnem času ves Trst ena sama maska — to je, ko je vse norelo, plesalo pelo in pilo? Kje so oni ogromno obiskani pustni plesi, ki so se vršili pred 30 leti in tudi še pozneje? Vse, vse, kar je bilo valedrago našim starim, propada in se zgublja, in ako bo to propadanje nadaljevalo še par let izgine vse predpustno rajanje izlasti pa po javnih ulicah. Gotovo pa propade nekaj glasoviti tržaški pustni »korzo«.

(Naše mnenje je, da propadanje predpustnih plesov ni le posledica enega in ne drugega navedenih vzrokov, ampak da je vzrok tudi v tem, da imamo v Trstu preveč društev, ki cepijo nekaj kompaktno maso na razne dele in ki prirejajo danes toliko predpustnih zabav, da je postalo nemogoče vsako večje združevanje. Tudi politični boji vplivajo kolikor toliko. Čim ostrejši so ti boji, tem manje je možno, da bi se ljudje raznih narodnosti skupno zabavali, kakor je bilo to — nekaj. Op. ured.).

Redar po nesreči prestrelil dečka. Redarja Fran Leskovič in Ivan Damiani sta bila v soboto od polnoči do 4. ure zjutraj v službi na isterski cesti. Pred krčmo Josipa Grižona sta ob 3. uri zjutraj zapazila mali plamenček, na kar je Damian ostal na licu mesta, Leskovič pa je šel okoli na ogled, da vidi, kdo je v obližju zapalil ogenj. Leskovič je kmalu na to videl, kako sta dva možka pritekla iz nekega dvorišča ter z največjo brzino tekla po cesti proti Škednju. V istem hipu pa je svojega tovariša šlial od zadej klicati, naj ulovi bežeča. Leskovič je stekel za onima dvema, a ju ni mogel uloviti; ustrelil je tudi enkrat v zrak, a tudi to ni pomagalo, ker ona dva sta se vedno bolj oddaljevala v divjem begu; Leskovič se je na to vrnil k drugemu redarju Damianu, ki je držal za roko nekega dečka, kateri je pozneje izjavil, da se imenuje Brandolin. Leskovič je na to spravljal revolver v futezal, a o tem se mu je revolver slučajno sprožil in se je krogla zarila dečku v trebuh. Deček je tskoj zavpil, ker ga je, kakor je pozneje pripovedoval, nekaj zbadlo, a niti snjalo se mu ni, da ima kroglo v trebuhu. Pozneje ni čutil več nikakih bolečin in se je po potu še pogovarjal z redarjema, vsled česar tudi ona dva nista mogla misliti, da je krogla iz revolverja zadela dečka. Ko pa so tako prehodili kakih 500 korakov, se je deček ustavil in ni mogel več naprej, ker je čutil velike bolečine v trebuhu. Redarja sta ga hitro pregledala in zapazila z grozo, da je deček prestreljen.

Redar Damiani je nato takoj stekel proti bolnišnici pri Sv. M. Magdaleni, a tam je zastoj trkal na vrata. Povrnil se je na to nazaj ter z Leskovičem vred prenesel onesveženega dečka na inšpektorat pri Sv. Jakobu. Tu so telefonično pozvali zdravnika, ki je kmalu prišel in dal dečka takoj prenesti v bolnišnico. Zdravniki pa niso mogli najti krogelje in so pričeli zdravljenje, ne da bi bili krogelj izvlekli. Dečkovo stanje je bilo početkom zelo nevarno, a se je sedaj obrnilo mnogo na bolje.

»Rojansko posejilno in konsumno društvo« v Rojanu je imelo v nedeljo svoj

občni zbor. Poročilo nam je obljubljen. Za danes konstatujemo le, da je društvo kaj lepo vsevalo, tako, da more na vsaki delež 60 K plačati 20 K dividende in da je mogel občni zbor iz čistega dobička določiti se nastopne darove v narodne namene:

Dijaški kuhinji v Trstu 10 K, dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu 15 K, pevskemu društvu »Zarja« v Rojanu 30 K, moški podružnici sv. Cirila in Metoda na Greti 50 K, ženski podružnici sv. Cirila in Metodija v Rojanu (namenjeno za vzdrževanje otroškega vrta v Rojanu) 25 K.

Naše rojansko društvo je dalo torej drugim društvom lep izgled. Tudi tisti ljubljanski »Slovenec« ki se je svojedobno rogala »Edinosti«, ker je tudi to društvo navela kakor člana naše gospodarske organizacije, je dobil sedaj primerno pojasnilo.

Opozorjamo na »Razglas in poziv« tega društva, ki ga priobčujemo na drugem mestu.

V znani trgovini Smolarševi se je dogodil danes zjutraj po 9. uri ta le slučaj:

Neki slovenski kmet z dežele je kupil pisarnih potrebščin za tri krone in 40 stotink. Ne da bi bil mislil kaj hudega, je odnesel kupljene stvari na svoj voz, ne da bi bil poprej plačal. In da res ni namerjal nič slabega, je dokaz okolnost, da so ga, ko so ga šli iskat, že srečali, ko se je vračal v prodajalnico.

To ni torej nič posebnega. Ali ogorčila je podpisane, ker je uslužbenec Morburgo, povpraševaje blagajničarko, da-li je dotičnik plačal, govoril zasramovaje s »ščavom« in da eti tudi dve uslužbenki ponavljali to besedozasramovalko!!

Tako se nam godi v prodajalnicah, kamor zaslišamo svoj denar! Ali ne bi bil že skrajni čas, da bi mislili na ustanovo svoje prodajalnice s pisarniškimi potrebščinami?!

Trgovski pomočnik.

Gotovo ste že pozabili kaj bo v soboto dne 14. februarja v sl. čitalnici. Če ste pozabili, vas opominjamo da bo isti večer kostimiran ples, za katerega, se prav pridno pripravljajo naše dražestne gospe in gospice. Koliko in kako krasnih kostimov pride isti večer v čitalnico, nočemo povedati še sedaj. To pa je gotovo, da pridejo vse one gospice ki so bile zadnjič na plesu in da vsaka tekmuje, v natavi lepšega kostima. Veste, da so se nekatere gospice kujale, da nikakor ne pridejo! A ko so dobro premislile, da ti plesi pač niso le radi plesa samega, temveč, da so le sredstvo, s katerim se ima pomagati našim slovenskim šolam, tedaj so sklenile drage volje da pridejo vse in da tako dajo, lep izgled gospodom katerim mora pač žena prednjačiti ter ga bodriti in navajati k rodoljubnim činom!

Plesni venček »Tržaškega podpornega in bralnega društva«, ki se je vršil v nedeljo dne 1. t. m. v gostilni pod društvenimi prostori in ki je bil zaseben, bolj družinski, se je izvršil prav lepo. Udeležba je bila tolika, da so morali odpustiti precejšnje število plesalcev gostov.

Plesni venček tukajšnjih podčastnikov ki se je vršil minolo noč v dvorani hotela Europa, je izpal v popolno zadovoljnost vseh udeležencev. Udeležba je bila ogromna in zelo animirana. Svirala je popolna vojaška godba.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj —, ob 2. uri popoldne —. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj —. — Danes plima ob 0-17 predp. in ob — pop.; oseka ob 7-31 predp. in ob 6-34 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Konsumno in posojilno društvo, uknjižena zadruga z omejenim poroštvom pri Pobegih**, vabi na redni občni zbor dne 18. februarja l. 1903 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih po tem-le dnevnem redu: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Potrjeje računskega sklepa z bilanco za leto 1902. 4. Volitev novega načelnštva za dobo treh let. §. 40 društvenih pravil. 5. Volitev nadzorništva za eno leto §. 45 društvenih pravil. 6. Morebitni nasveti in predlogi. Ako bi na tem občnem zboru ne bilo navzočih zadostno število udov, skliče se v prihodnjih osmih dnevih drug občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število navzočih zadružnikov po §. 37, točka 2. društvenih pravil. Načelnštvo.

× **Bil je vrl mož!** V četrtek dne 29. t. m. je umrl v Renčah gospod nadučitelj

Anton Bajc v 58. letu svoje dobe. Pokojnik je bil menda v narodno-naprednem taboru. Tem večje veljave je sodba, ki jo izreka »Gorica« o pokojniku:

»Pokojnik je bil sin prvega šempaskega učitelja, ki je bil v Šempasu jako priljubljen, tako, da so ga svoječasnno izvolili tam celó za župana. Ranjki Anton Bajc je služboval kakor učitelj najprej v Gradišču, potem pa je dobil mesto učitelja v Renčah, kjer je deloval nad 30 let. Bil je miroljubnega značaja, dober prijatelj svojim tovarišem ter je užival splošno spoštovanje pri vseh, ki so ga poznali. V c. kr. okrajnem šolskem svetu sedel je kakor zastopnik učiteljstva čez 15 let. Naj počiva v miru!«

Časten bodi spomin vrlemu možu!

× **V Opatiji** je bilo od prvega septembra 1902. do vštete 28. januarja 1903. 6414 oseb. Od 22. januarja 1903. pa do 28. januarja je prirastlo 165 oseb. Dne 28. januarja je bilo navzočih 970 oseb.

× **Šolsko podporno društvo v Sežani** priredi v hotelu pri »Treh kronah« v soboto dne 7. februarja 1903. veselice s sodelovanjem nabrežinskega diletantnega orkestra pod vodstvom gosp. Jeana Friškoviča. Razpored: 1. Čermak-Hnyk: »Nova doba«, overtura, godba. 2. F. S. Vilhar: »Izgubljeni cvet«, petje. 3. Dominik Ertl: »Velikomeška deca«, valček, godba. 4. V. Klaič: »Svrčanje«, petje. 5. V. Parma: Podoknica iz opere »Teharski plemiči«, Trombone solo, godba. 6. Govekar-Stolba: »Bratranec«, veselo-gra v enem dejanju. 7. Ples. Zičstak točoa ob 8. uri zvečer. Vstopnina na veselico 1 K, k plesu 1 K. Na obilno udeležbo uljudno vabi ODBOR.

Vesti iz Kranjske.

* **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu januarja 1903 je 179 strank vložilo K 45 115.91, 109 strank vzdigalo K 29.998.47 14 strankam izplačalo se je posojil K 23.700. — Stanje hranilnih vlog K 621.608.38, stanje posojil Kron 377.802.21. D. narni promet 126.173.81.

* **Raj dežele Kranjske**, biser naše Slovenije, naš predivni Bled dobi napravo, valed katere se gotovo močno pomoži število tujcev, ki se bodo prihajali naslajat na naravnih divotah na tem čarokrasnem koščku zemlje slovenske. Gospod Tomaž Pavšler je namreč že dobil dovoljenje za vršenje pripravljalnih del za gradnjo električne cestne železnice od Bleda do postaje Lesce na državni železnici.

Bled dobi tudi novo župno cerkev. Odbor, kateremu je na čelu knez Ernst Windischgratz, je že razpisal gradbeno dala.

Vesti iz Štajerske.

— **1390 K** je izgubil posestnik Fran Fras. Pršel je bil v Ptuj, da bi denar dal v hranilnico, ali popred je pogledal malce v gostilno, se ga navlekel, kolovratil okolo, a naslednjega dne je prijavil policiji, da je torbo, v kateri je bil denar, izgubil. Ker pa je bil natrkan, ne ve nič prav povedati, kod je hodil.

— **Iz bolnišnice v Slovenjem Gradcu** je pobegnil po noči 67 letni mizarski pomočnik Josip Jenko. Imel je na sebi le srajco. Pozneje so ga našli v snegu zmrznjenega, mrtvega.

— **Südmareka in sodišča.** V kazenskem oddelku okrajnega sodišča v Celju so na razpolago Südmarekne užigalice, namenjene samo za prižiganje svet o zaslišavanju prič, katere užigalice terej niso privatna last. Te užigalice se nalašč izpostavljajo na takem mestu, da jih mora zapaziti vsakdo, ki je zaslišan, in to tudi ob dnevih, ko se zaslišujejo slovenske stranke! Tudi to karakterizuje zistem, ki se prakticira proti nam Slovincem izlasi v obmejnih pokrajinah!

Vesti iz Koroške.

+ **Slovenščina na učiteljskem v Celoven.** Pomožnim učiteljem za slovenski jezik na učiteljskem v Celoven je imenovan neki upokojeni učitelj imenom M. Artaak, ki se nam ne zna pravilne slovenščine.

Učitelj za slovenščino ima namreč drugo opravilo kakor šolski nadzornik.

To so šolske razmere na Koroškem! Tako postopa z nami naučna uprava v dobi, ko moramo vsaki drugi dan poslušati v državnem zboru najlepše govore o jednaki ljubezni vlade do vseh narodnosti in kako da hoče ista z vso brigo skrbati za kulturne

potrebe vseh narodov! Na vsem je videti tisti zistem, po katerem se že o priori onemogočajo vsaki vspehi pouka v našem jeziku, ki je menda vendar tudi — kulturna potreba ali sredstvo!

Kje naj jemljejo učenci veselja do učenja, ako učitelj sam nič ne zna?!

Od gospoda Koerberja ni daleč do gospoda Hartela in — narobe. Slovenski poslanci pa naj le prav pridno upoštevajo — državne potrebe!!

Razne vesti.

Skofom v Kraljevem Gradcu je imenovan semeniški ravnatelj v Rimu, gospod dr. Fran Zapletal. Tako poročajo listi. — Novi škof je v 42 letu svoje dobe.

Grof Lonyay, soprog bivše prestolonaslednice, nadvojvodinje Štefanije, je baje uležil tožbo proti nekaterim dunajskim listom, ki so bili raznesli vest, da se hoče ločiti od svoje žene.

Cela vas v rokah tatov! Zopet fletna slika iz Italije!

Iz lista »Corriere della Sera« posnemamo sledeče: Pietradefusi je vas blizu mesta Avellino na Napolitanskem. Ta vas je v rokah dobro organizovanih uzamovičev, ki so prevrtili že skoraj vse hišne zidove, ne da bi bilo mogoče zasačiti to roparsko druhal! — Vsaka hiša ima svojo lastno nočno stražo; zunaj stražijo karabinerji in vkljub temu — se nadaljuje kradenje! Ni-li to podobno bajkam?

Človeku bi se zdelo nemogoče, da imajo v takem malem selu tatovi svobodno roko vzlic tlikim stražam! No, mogoče je to, toda le v kraljestvu, ki se ponaša z 2000-letno — kulturo!

Kje drugje, v državi s količkaj moderno upravo bi bilo menda izključeno kaj takega!

Slika iz Italije. V gorovju Bobbio v liguriški apeninah so ujeli briganta Frandja. — Lovili so ga že leta. Jednega njegovih tovarišev, sinu poštenega učitelja, so ustrelili minolega septembra. Lakota ga je bila pregnala iz gorovja v planjavo in tu je padel orožnikom v roke. Tretji tovariš brigantov, »Il Biondino«, se je zopet zgubil v gorovje, a ga zasledujejo. Ta banda je bila v grozo prebivalstvu in ima enajst umoritev na duši.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 9. do 21. januarja poslali prave p. n. gospoda in društva: Upravištvo »Slov. Naroda« 287-22 K, uredništvo »Slovenca« 62.60 K. Iv. Bonač od družbinih svinčnikov 40 K, pošt. uradnik K. Mehora v Divači zbirko 5 K, nadučitelj Mat. Šmid v Podgorju pri Slov. Gradcu zbirko 10 K, »Slov. klub celovski« 50 K, Nasprotniki domačega prepira v X. 21 K, »Uradniški tamburaški klub« v Ljubljani ob svoji božičnici 22.76 K, žup. Fr. Zdolšek pri Sv. Jerneju (Štaj.) dar Mohorjanov 2 K, kapl. Fr. Oranič v Trnovem 2 K, dek. Mih. Arko v Idriji in prijatelji 17 K; za »Ormoške spomine« so poslali: dek. J. Žičkar v Vidmu 10 K, posojilnica v Ptuj 4 K, vodja Rih. Dolenc na Grmu 4 K, dr. Fr. Ilešič v Ljubljani 2 K; podružnice: moška v Kobaridu 40 K, na Vranskem 170 K, žen-ka v Ribnici 171 K, za Šmarje in Slatino 97 K, v Cerkljah 98 K, ženska za Ajdovščino in okolico 102 K, ženska za Sv. Lovrence nad Mariborom 70 K, moška na Vrhniki 112.60 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Brzjavna poročila

Zgorela kolonija.

VICTORIA 2. (B.) [Britska Kolumbija.] Neki parnik, došel od severa poroča:

V Malkolinu (Islandija) so pogorela poslopja fiških naseljencev; na katastrofi je bilo ubitih 11 oseb, 15 pa ranjenih.

Štrajk v Reusu.

PARIZ 3. (B.) Agence Havas javlja iz Barcelone: Tukajšnja delavska združenja so se izjavila solidarnimi z onimi v Reusu ter so obdržavala shod, ki se je pokazal kakor velika anarhistična pojava. Skoro vsi govorniki so se izrekli za generalni štrajk.

BARCELONA 3. (B.) Štrajk v Reusu se širi bolj in bolj. Kolovodje so aretirali.

Angleški odposlanec pred perzijskim šahom.

TEHERAN 3. (B.) — Reuterjevo sporočilo. — Visconte Dovne je došel semkaj kakor poseben odposlanec Anglije ter je bil od šaha vsprejet v slovesni avdijenci in je poslednjemu izročil podeljeni mu red »podveze«. Dovne je povdarjal v svojem nagovoru prijateljske odnose med Anglijo in Perzijo ter je povdarjal veliko zanimanje, ki je goji kralj za blaginjo vladarja in naroda. Šah je podrobno poizvedoval o stanju kraljevem.

Ministro Broglio.

RIM 3. (B.) »Fracassa« sporoča, da se minister Broglio, ker se mu zdravstveno stanje boljša, skoro povrne v Rim.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tvarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvom
prej **Anton Černigoj**
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, 2. Piazza Rosario št. 2
vokal (solsko poslopje)
Via Limitana in Via Riberga št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, uradno ob. iz-
vrtaje naročite tudi po posebnih načrtih.
Gena brez konkurence.
ILUSTROVANI CERKI (ASTORI) IN PRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod
ali železnico (Franko)

Užgani znak na zamašku
v varstvo
proti
ponarejanju
MATTONI
GIESSHÜBLER
MATTONIJA
Giesshübler
Sauerbrunn.

Zahvala.

Podpisane se najtoplejšje zahvaljujejo onim bla-
gim dušam, ki so nam na kateri si bodi način izkazale
svoje sočutje na prebitki izgubi našega dragega

IVANA.

Posebno zahvalo pa izrekamo onim, ki so izka-
zali zemskim ostankom pokojnika čast s tako mno-
gobrojno udeležbo na pogrebu.

Družine Fabjan, Aite, Zohil.

Zahvala.

Podpisana se zahvaljuje iz dna duše vsem, ki so jej ob prerani smrti njenega nepo-
zabnega glavarja

Jvana Sedmak

na katerikoli način izkazali svoje sočutje. Posebno pa se zahvaljuje cerkvenim pevcem za milo petje ter domači godbi, darovateljem vencev, mej njimi »Zavarovalnici za govejo živino« ter vsem vaščanom, ki so predragega spremlili k večnemu počitku.

Bog plati!

SV. KRIŽ, dne 31. januarja 1903.

Rodbina Sedmakova.

Wolf-Pleteršnikov

slovar (antikv.) želi takoj kupiti Ivan Vrščaj v Trstu, ul. Kandler št. 3, 12.

Javna zahvala.

Podpisana se tem potom javno zahvaljuje cenj. g. sp. dr. u. Mandiću, zdravniku v Trstu, da je glavarja ise rešil hude in mučne bo-
lezni ter sploh uporabil pri tem vso svojo vsestransko znanost ter dobrodušje, za kar mu ista ostaja hvaležna iz dna srca.

V TRSTU, dne 31. januarja 1903.

Obitelj Ružička.

Pridno dekle. 14—16 let staro, ako mogoče
večje nekaj nemškega jezika,
sprejme takoj ugodna rodbina. Predstavi naj se v
ulici Margherita 3, II. nadstropje.

Prodaja manifakturnega blaga SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Sondra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in
dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50
do 24, za dečke od gld. 4. do 12. suknene jope
v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimske močne in
podšite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5 —
14, ravno take podšite s kožuhovino po gld. 12. —
Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32.
Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene
hlače od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9.
Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let
od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po
najnižjih cenah. Hlače od moških (zlojdeva koža)
za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko
v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Ve-
lika zaloga snovij za moške obleke na meter ali
tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi v največjo
točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici
v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleki
po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek
v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Na prodaj sti dve njivi

s trtami in rodnim drevjem in ojkami, ena
v Prebeneku, druga v Ospu, okraj Koper.
Kupnina nizka. Kdor želi kupiti, naj se
obrne do uprave »Edinost« v Trstu.

Razglas in poziv.

»Rojansko posojilno in konsumno dru-
štvo« je na svojem običnem zbiranju, obdržavcem
dne 1. februarja t. l., dokleto izplačati
svojim zadržnikom za vsaki delež dividendo
v znesku 20 kron.

Podpisani odbor pozivlja torej vse za-
držnike v smislu § 31. zadržniških pravil, da
dvigajo svoje dividende najkasneje v 3 me-
sasih od danes naprej, ker bi v nasprotnem
slučaju dividenda zapadla ter pripadla v re-
zervni zaklad. Izplačevalo se bo v nedeljo,
dne 8. februarja t. l. od 3—6. ure pop. ter
vsak petek od 7—8 ure zvečer.

Vsak zadržnik mora prinesiti seboj de-
ležno in društveno knjižico za potrebni vpis.

V ROJANU, dne 2. februarja 1903.

ODEBOR.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi
svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, ktere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na deželi: v smislu gesla: Svoji k svojim!

TRGANJE
v rokah in nogah preneha vsa-
komu v treh dneh ako se po-
služi antirheuminega
mazila. Cena steklenice
s točnim navodilom
in s poštnino, ako
se denar naprej
pošlje, gld.
1.20.

KAŠELJ
preneha ako se uporabi steklenico
trpotčevega soka in franco-
skega čaja. Cena s poštnino
ako se denar naprej pošlje
gld. 1.40. Pri zasta-
relih bolečinah
treba nadaljne
troške.

ŽIVOTNI BALZAM
„SALVATOR“
On čisti kri ter je najboljše zdravilo za notranje in vnanje bolezni.
Cena cnotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič
4 gld. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej
pošlje lekarni
„SALVATOR“
v Varaždinu
(Hrvatsko)
LILJANOVA POMADA
NIVARIN

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje
— brezplačno. —

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorišk
Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnogon
društva na življenje in rento

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2,000.000 K
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
prelijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojaške zavarovani zas-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
7. Telefon 469.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da
sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina,
in sicer dalmatinsko vino po 32
nvč., istrski refošk po 36 nvč.,
belo vipavsko po 40 nvč.

Kuhinja bo vedno preskrbljena z do-
brimi jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

M. U. dr. Ant. Záhorský

Trst,

ul. Carintia 8

ordinuje od 9—12 pr. dp.
2—4 pop.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev
tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in
velikih kovčkov vseh vrst po načrtih
železnice. Naročbe sprejema za kompletne
sobe toli v mestu koli za odpošiljanje
po železnici ali morju.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

craven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so poš-
tine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevl. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
p. iv. avstr. Lloyd.

Prodajalnica ur

F. Haslinger

zaprisežen izvedenec in urar c. kr. priv.
južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)

nasproti šte. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše
v katerikoli množini in kateresibodi vrste,
kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in
točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

Pekarna in slasličarna

Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in
slasličarno, v kateri se dobiva trikrat na
dan sveži kruh in sissičice vsake vrste. Pro-
daja tudi: vsakovrstne moke iz grških mli-
nov po najnižjih cenah, in pristni najfinerji
refošk v steklenicah.

Sprejema se tudi domači kruh v pecivo.

Udani

A. Peternel.

prodajalnica jestvin

Naznanilo in priporočilo.

Častim si naznanjati slavnemu ob-
činstvu da je

prodajalnica jestvin

v ulici delle Legna št. 6

kojo sem več let vodil, prešla v mojo
popolno last.

Prodajalnica je dobro založena z
vedno zvežim in raznovrstnim blagom.
Prodajam testenine iz tovarne Zinder-
šič & Valenčič v Il. Bistrici, Ciril
Metodovo kavino primes in Ciril Me-
todovo sladno kavo kakor tudi narodne
užigalice.

Nadejam se, da me bode slavno ob-
činstvo blagovolilo tudi za naprej po-
časčati z obilnimi obiski, belezi udani

Josip Luin.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Poinovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz
Promesse izdaja k vsakemu žrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in novčije zapale

kupone

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni

izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do

one vadga.

Promet s čeki in nakaznicami.